

28 מרץ 2018
י"ב ניסן תשע"ח

סיכום שנת 2017 - ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור

תקציר

מסיכום שנת 2017 עולה:

- ביצועים נמוכים נרשמו בתעשיית הטקסטיל, ההלבשה והעור
- מכירות הענפים הנסקרים נאמדו בכ- 7.5 מיליארד ₪
- יצוא ענפים אלו הסתכם בכ- 842 מיליון דולר, ורשם צמיחה ריאלית של כ- 9%, לאחר נסיגה של כ- 1% בשנת 2016
- מספר המועסקים בענף נאמד בכ- 10.8 אלף איש
- ההשקעות במכונות וציוד מיבוא נסוגו ריאלית בכ- 67% ומהוות שיעור אפסי מסך השקעות התעשייה במכונות וציוד

רקע

לפי סיווג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור משתייכים תחת קבוצת ענפי הטכנולוגיה המסורתית, והם כוללים¹ פעילות ייצור של סיבי טקסטיל וטווייטס, אריגה וגימור של טקסטיל ושל פריטי לבוש, ייצור פריטי טקסטיל מוכנים (לדוגמא, מצעים, שמיכות, שטיחים, חבלים), תפירה של כל סוגי הלבוש (בגדים עליונים, בגדים תחתונים לגברים, לנשים ולילדים; בגדי עבודה, בגדי יציאה, בגדים נוחים וכד') ואביזרי לבוש. כמו כן, נכללת גם פעילות של עיבוד וצביעה של פרוות ועיבוד העור למוצרים מוגמרים כולל ייצור מוצרים מתחליפי עור (לדוגמא, מוצרי הנעלה מגומי, מזוודות מטקסטיל וכד').

במהלך השנים האחרונות, כחלק מתהליכי הגלובליזציה, ענפי ההלבשה, הטקסטיל והעור התכווצו משמעותית הן בהיקפי התפוקה והן בהיקפי התעסוקה, כחלק מהמעבר ליצור זול והמוני מעבר לים. אם בשנת 2002 כ- 57% מההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית על מוצרי ההלבשה, הטקסטיל והעור הופנו למוצרים מיובאים, הרי שבשנת 2015 היקף הצריכה של מוצרים מיובאים עלה לכ- 85%. כך, בשנת 2015 כ- 15% בלבד מההוצאה לצריכה פרטית של משקי בית היתה על מוצרים כחול – לבן המיוצרים בתעשיית הטקסטיל, ההלבשה והעור המקומית. יצוין, כי במסגרת תכנית "נטו הזולות" של משרד האוצר הוחלט בין היתר לבצע הפחתת מכסים על מוצרי הלבשה בשיעור של כ- 100%, דהיינו משיעור מכס בגובה של 6% לגובה של 0%. יישום הפחתה זו, מהווה עידוד נוסף לפעילות היבואנים בתחום ותגרום לגידול נוסף בצריכה מיבוא על חשבון של התעשייה המקומית.

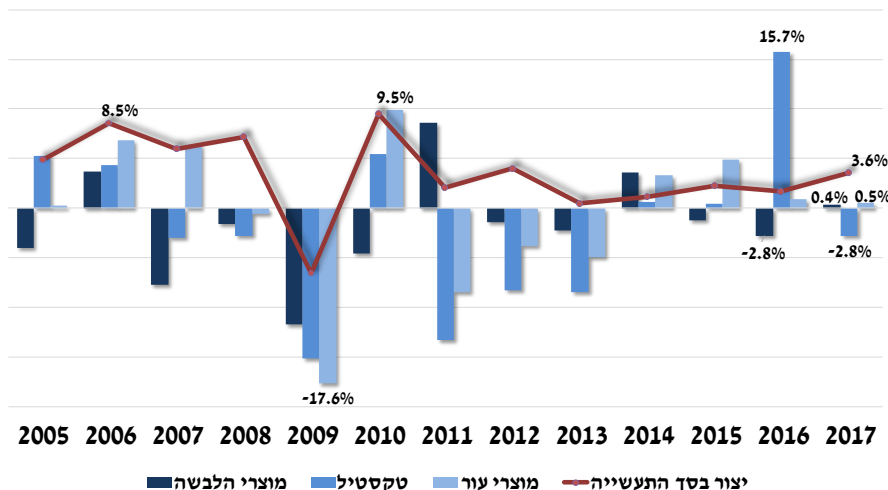
שינוי מבני נוסף עימו נאלצת תעשייה זו להתמודד הינו המעבר למסחר מקוון. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2015, כ- 1.5% מהיקף רכישות מוצרי ההלבשה וההנעלה מתבצעות באמצעות האינטרנט זאת לעומת שיעור אפסי של כ- 0.2% בשנת 2011. צמיחה מהירה זו מתגברת בין היתר לאור מדיניות הממשלה שלא להטיל מס על רכישות מקוונות, ובכך הופכת את המסחר המקוון לאטרקטיבי יותר.

¹ לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ייצור

תעשיית הטקסטיל, ההלבשה והעור המקומית פועלת באמצעות כ- 895 מפעלים², כאשר מרביתם, כ- 55%, משתייכים לענף ההלבשה, כ- 32% נוספים לענף הטקסטיל וכ- 13% בלבד לענף יצור מוצרי העור. עוד עולה כי היצור מתבצע ברובו על ידי מפעלים בענפים קטנים ובינוניים³. תפוקתם של מפעלים אלו נאמדת בשנת 2017 בכ- 7.3 מיליארד ₪, המהווה כ- 2% בלבד מתפוקת התעשייה⁴. עוד בשנת 2017 נרשמו ביצועים נמוכים, אשר באו לידי ביטוי בנסיגה של כ- 2.8% בתוצר ענף הטקסטיל לעומת זינוק של כ- 15.7% בשנת 2016, זאת לצד האטה בקצב של כ- 0.5% בצמיחת תוצר מוצרי העור (בהמשך לעלייה של כ- 0.9% ב- 2016). מנגד, התאוששות קלה ביותר חלה בתוצר ענף מוצרי ההלבשה, צמיחה של כ- 0.4% לאחר נסיגה של כ- 2.8% בשנה שקדמה.

יצור ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור שיעורי שינוי שנתיים, ריאליים

מכירות

מכירות קבוצת ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור נאמדו בשנת 2017 בכ- 7.5 מיליארד ש"ח⁵, כאשר מכירות ענף הטקסטיל עמדו על כ- 3.9 מיליארד ₪, מוצרי ההלבשה על כ- 2.8 מיליארד ₪ ומכירות ענף מוצרי העור על כ- 780 מיליון ₪. כך, בשנת 2017 מכירות קבוצת ענפי עלו היוו כ- 2% ממכירות סך ענפי התעשייה.

בשנים האחרונות חלה ירידה בהכנסות ממכירות של ענפי תעשייה אלו, כאשר את חלקה ניתן להסביר בירידת מחירים משמעותית. על פי מרכז המחקר והמידע של הכנסת⁶ קיים פער בין המחירים לצרכן למחירי ההלבשה, בעוד שמדד המחירים לצרכן עלה בשנים 2005-2013 בכ- 20.2%, מדד מחירי ההלבשה ירדו בשיעור גבוה של כ- 9.2% וכן משקל מחירי ההלבשה בשנת 2013 ירד עקב שינוי בדפוסי הצריכה. ירידת המחירים משקפת מגמות עולמיות כמו מעבר ליצור זול והמוני במדינות מתפתחות (סין והודו), וכן שינויי מדיניות מקומיים כמו השפעת הפחתת המכסים על מוצרי ההלבשה והטקסטיל שנכנסו לתוקפם בשנת 2012.

² כולל עצמאיים שאינם מעסיקים שכירים, ואינם כוללים את ענף היהלומים. סיווג לפי ענפים.

³ סקר תעשייה, כרייה וחציבה 2014, קטנים ובינוניים: עד כ- 99 עובדים

⁴ מתבסס על נתוני התפוקה מסקר תעשייה 2014, תוך קידום על בסיס מדדי הייצור התעשייתי.

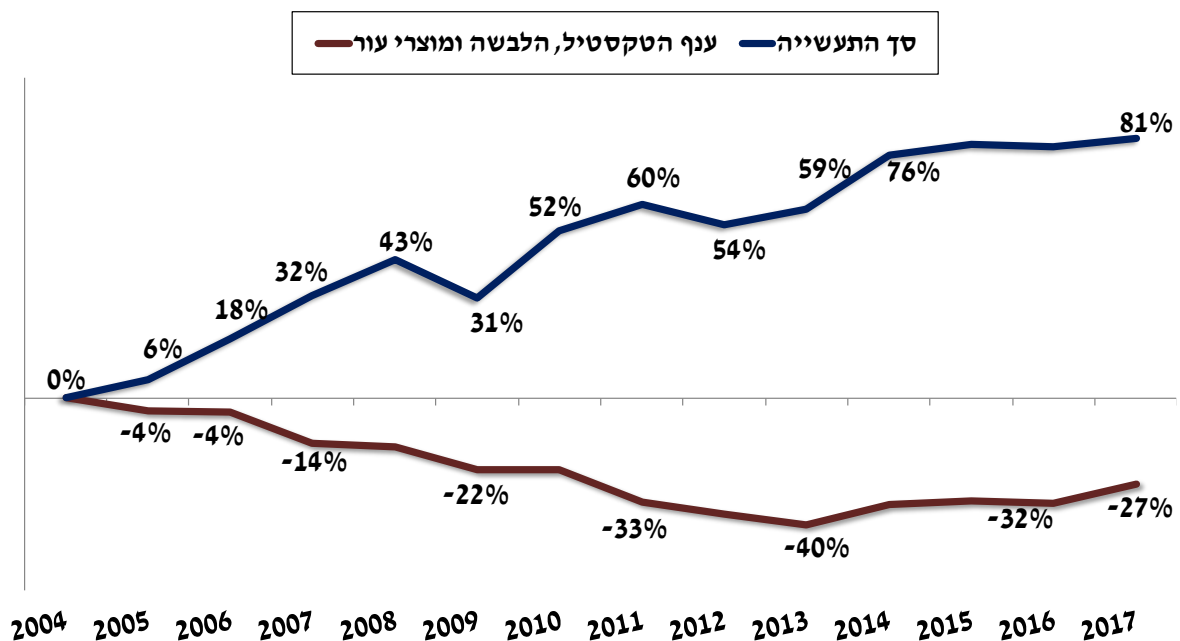
⁵ מתבסס על מדדי ייצור תעשייתי, נתונים במחירים שוטפים

⁶ השפעת הפחתת של שיעורי המכס על ענפי ההלבשה והטקסטיל – ניתוח כלכלי, מרכז המחקר והמידע, 2013

יצוא

יצוא ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור הסתכם בשנת 2017 בכ- 842 מיליון דולר, זאת לאחר יצוא בהיקף של כ- 791 מיליון דולר בשנת 2016. כך, יצוא ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור צמח ריאלית בכ- 9%, לאחר נסיגה של כ- 1% ב-2016. בהסתכלות ארוכת טווח משנת 2004 נרשמה ירידה ריאלית מצטברת חדה של כ- 27% ביצוא ענפים אלו, לעומת גידול מצטבר של כ- 81% שחל ביצוא סך ענפי התעשייה בתקופה זו. חשוב לציין כי כ- 99% מיצוא ענפי ההלבשה, הטקסטיל והעור מבוצע על ידי מפעלים עתירי יצוא⁷.

התפתחות היצוא בתעשייה לעומת ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור
שיעורי שינוי ריאליים מצטברים משנת 2004

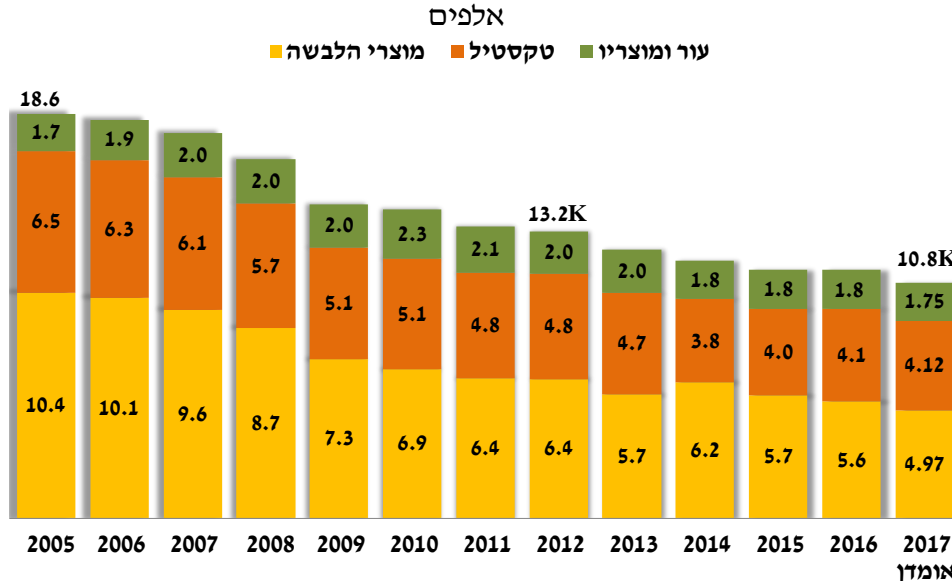

⁷ מפעלים עתירי יצוא הנם מפעלים המייצאים מעל 50% מסך כל הפדיון ו/או מפעלים המייצאים בסכום שמעל 10 מיליון ש"ח, והיצוא שלהם הוא מעל 25% מסך כל הפדיון.

מועסקים⁸

בשנת 2017 הועסקו כ- 10.8 אלף איש בענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור. נתון זה משקף פיטורי עובדים בקצב של כ- 5% לעומת שנת 2016. בראייה על פני שנים, ניתן להבחין בהתכווצות מצבת העובדים בענפים אלו, ירידה מצטברת של כ-42%, מכ- 18.6 אלף מועסקים בשנת 2005 לכ- 10.8 אלף מועסקים בשנת 2017.

מועסקים בענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור

יחד עם הירידה בהיקף המועסקים, חלה בשנת 2017 גם ירידה בהיקף שעות העבודה (ירידה של כ- 5.4% בענפי הטקסטיל וההלבשה ושל כ- 7% בענף העור), אשר הובילה לגידול של כ- 4.5% בפריון העבודה בענף הטקסטיל וההלבשה ושל כ- 8% בענף העור. יצוין, כי פריון העבודה מחושב על ידי התוצר לשעת עבודה.

בהסתכלות בינלאומית, ניתן לראות כי פריון ענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור הישראליים נמוך בכ- 27% ממוצע מדינות ה-OECD. כך, התוצר לעובד ישראלי מוערך בכ- 38 אלף דולר לעומת כ- 53 אלף דולר בממוצע מדינות ה-OECD ו- 63 אלף דולר בממוצע מדינות מערב אירופה⁹.

על פי מחקר של חברת TASC¹⁰, חדירתו של הגז הטבעי לתעשייה המסורתית בישראל צפוי לתרום באופן ניכר להתייעלות המפעלים המסורתיים כיוון שהוא מהווה תחליף זול משמעותית ממחירי הדלקים שבשימוש כיום. במחקר זה, מפעלי הטקסטיל, ההלבשה והעור דורגו במקום השלישי והגבוה מכל ענפי התעשייה, כבעלי פוטנציאל להוזלה משמעותית בהוצאות המפעלים על דלקים ובהוזלת תהליכי היצור.

⁸ מתבסס על ממוצע שיעורי שינוי חודשיים, למ"ס

⁹ נתוני פריון לשנת 2013, מותאם מחירי PPP

¹⁰ השפעת חדירת הגז הטבעי על התעשייה המסורתית בישראל, 2014, TASC

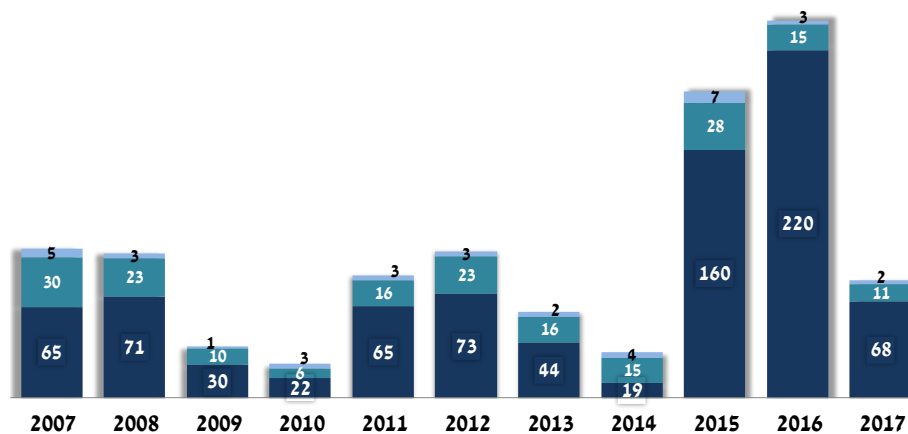
השקעות¹¹

ההשקעות במכונות וציוד בענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור הסתכמו בשנת 2017 בכ- 77 מיליון ש"ח¹², אשר מהווים ירידה של כ- 67% בהשוואה לשנת 2016. יצוין, כי ההשקעות בענפים אלו הינן כמעט אפסיות בהשוואה להשקעות יתר ענפי התעשייה במכונות וציוד, אשר עמדו על כ- 19 מיליארד ש"ח¹² בשנת 2017.

השקעות בענפי הטקסטיל, ההלבשה והעור

מיליוני ש"ח, מחירי בסיס, 2010

■ עור ומוצרי ■ מוצרי הלבשה ■ טקסטיל

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למוחקר כלכלי:

מילה סויפר-פז, מנהלת המחלקה

קלייר סלע, כלכלנית

טלפון: 03-5198807

¹¹ השקעות וציוד מיבוא

¹² במחירים שוטפים